

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ПОДАТКОВА СИСТЕМА: РОЗРАХУНКОВА РОБОТА

*Рекомендовано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
як навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної та заочної форми
навчання за освітньою програмою «Економіка і бізнес», спеціальності 051
«Економіка»*

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2024

Податкова система: розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В.— Електронні текстові дані (1 файл: ____ Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 52 с.

*Гриф надано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол № 3 від 09.01.2025 р.)
за поданням Вченої ради факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 6 від
27.12.2024 р.)*

Електронне мережне навчальне видання

ПОДАТКОВА СИСТЕМА:

РОЗРАХУНКОВА РОБОТА

Укладач: Гречко Алла Володимирівна, д.е.н.,
професор кафедри економіки і підприємництва

Відповідальний редактор: Тульчинська С.О., д.е.н., професор кафедри економіки і підприємництва

Рецензенти: Корогодова О. О., к.е.н, доц., доцент кафедри міжнародної економіки

Навчальний посібник до виконання розрахункової роботи, призначений для підготовки бакалаврів денної та заочної форми навчання за освітньою програмою «Економіка і бізнес», спеціальності 051 «Економіка». В навчальному посібнику подано пропозиції щодо організації самостійної роботи студентів, викладено методичні положення щодо написання та оформлення розрахункової роботи, розкрито зміст основних елементів та етапів її написання. Рекомендовано здійснювати дослідження та представляти результати за трьома напрямками – теоретичним, де викладаються основні теоретичні положення, які характеризують об'єкт та предмет дослідження; аналітичним, де подається характеристика об'єкту та предмету дослідження, представляються фактори впливу на них, проводиться їх аналіз та оцінка; розрахунковим, де надаються розрахунки та їх обґрунтування по окремих задачах з дисципліни.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	4
ПЕРЕДМОВА.....	5
1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ.....	7
2. ЗАВДАННЯ НА РОЗРАХУНКОВУ РОБОТУ.....	11
3. КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ НЕОБХІДНА ДЛЯ ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ.....	24
3.1 ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ.....	24
3.2 ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	33
3.3 ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК.....	37
3.4 ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....	38
3.5 АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК.....	42
3.6 МИТО.....	44
3.7 СПРОЩЕНА СИТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ.....	45
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	47
ДОДАТКИ.....	51

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЄВРО	Офіційна валюта держав Європейського Союзу
ЄСВ	Єдиний соціальний внесок
ЗЕД	Зовнішньоекономічна діяльність
ЗП	Заробітна плата
МКУ	Митний кодекс України
НБУ	Національний Банк України
ПДВ	Податок на додану вартість
ПДФО	Податок на доходи фізичних осіб
ПКУ	Податковий кодекс України
УТОГ	Українське товариство глухих
УТОС	Українське товариство сліпих

ПЕРЕДМОВА

На сучасному етапі розвитку економічних відносин в Україні найбільш вагомий вплив на діяльність суб'єктів господарювання різних форм власності та різних організаційно-правових форм мають податки.

Податкове регулювання здатне досить кардинально впливати на діяльність підприємств і може як стимулювати його роботу, так і навпаки стримувати. Вивчення особливостей оподаткування дає змогу не допускати помилок при розрахунках з бюджетом і уникнути проблем, які негативно вплинуть на діяльність суб'єктів господарювання. Поряд з цим ретельне дослідження податкового законодавства дозволить краще орієнтуватися в ситуації, що склалася в Україні та дасть змогу майбутнім економістам чітко усвідомити свої права та обов'язки з питань оподаткування.

Вивчення дисципліни є вибіркоким для студентів спеціальності 051 «Економіка». Дисципліна дає змогу студенту вивчити особливості вітчизняної системи оподаткування та ознайомитися з окремими положеннями в сфері оподаткування підприємств різних країн світу. В процесі засвоєння даної дисципліни студенти вивчають особливості різних видів податкових платежів, алгоритм їх розрахунку і сплати, механізми взаємодії платників податків і фіскальної служби України. В результаті вивчення дисципліни студенти отримують систематизовані знання в сфері податкового регулювання, що дає змогу в повній мірі дослідити практичні проблеми податкового законодавства; вивчити принципи побудови податкової системи, особливості нарахування і сплати податків.

Метою навчального посібника є засвоєння студентами теоретичних основ оподаткування підприємств в Україні, а також найбільш суттєвих аспектів податкової політики України, набуття практичних навичок щодо розрахунку окремих видів загальнодержавних і місцевих податків, що дозволить майбутнім

економістам застосовувати набуті знання у практичній діяльності на підприємствах різних галузей економіки.

Основними завданнями навчального посібника до виконання *розрахункової роботи з дисципліни «Податкова система»* є:

- 1) засвоєння понятійного апарату теорії оподаткування та принципів побудови податкової системи країни;
- 2) забезпечення знань податкового законодавства та податкової політики держави;
- 3) аналіз податкової політики та надходжень від податків до бюджетів різних рівнів;
- 4) здобуття практичних навичок щодо визначення об'єктів та бази оподаткування;
- 5) оволодіння методикою розрахунку загальнодержавних та місцевих податків для фізичних та юридичних осіб;
- 6) набуття практичних вмінь з розрахунку єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування як для роботодавців, так і для найманих працівників;
- 7) надання можливості студентам навчитися систематизовано та комплексно здійснювати податковий облік на підприємстві.

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

1.1 Завдання на розрахункову роботу

Виконання розрахункової роботи студентами денної та заочної форми навчання є складовою частиною навчального процесу, активною формою самостійної роботи студентів.

Мета розрахункової роботи – полягає в закріпленні та поглибленні теоретичних знань, набутих студентом у процесі вивчення курсу, виробленні уміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою і статистичними матеріалами, робити узагальнення і висновки.

Під час виконання розрахункової роботи студент повинен вивчити законодавчі акти, літературні джерела, в яких розглядається питання обраної теми.

У розрахунковій роботі студент повинен всебічно і глибоко розкрити зміст обраної теми, показати гарні знання літературних джерел і нормативних актів.

Стиль роботи має бути науковим; мова – українська.

Літературу з питань розрахункової роботи студент підбирає самостійно, використовуючи для цього бібліотечний каталог. Перегляду мають підлягати всі види джерел, зміст яких пов'язаний з темою розрахункової роботи. До них відносяться матеріали, які опубліковані в різних вітчизняних та зарубіжних виданнях, статистичні збірники, Закони і Постанови Верховної ради і КМУ, Податковий Кодекс України. Особливу увагу слід звернути на першоджерела, що стосуються теми, періодичні видання (газети, журнали), наукові статті, передовий вітчизняний і зарубіжний досвід, а також на автоматизовані інформаційно - пошукові системи, бази та банки даних.

Консультацію з питань підбору літератури студент може отримати у викладачів кафедри.

Розрахункова робота як оригінальне теоретико-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність.

Рекомендується така структура розрахункової роботи, основними елементами якої в порядку їх розташування є наступні:

- 1) Титульна сторінка (приклад оформлення титульного аркуша в додатку А).
- 2) План.
- 3) Аналітична частина.
- 4) Розрахункова частина.
- 5) Список використаних джерел.
- 6) Додатки.

Титульна сторінка є першою сторінкою розрахункової роботи і заповнюється за встановленою формою.

Тема розрахункової роботи «Аналіз податкової системи України. Розрахунок податкових платежів до державного та місцевих бюджетів України».

Завдання розрахункової роботи: проаналізувати податкову політику, що реалізується в Україні, структуру податкових надходжень до бюджетів різних рівнів за період 3 роки, розрахувати суму деяких видів податкових платежів до бюджету за поточний період, розрахувати показники оцінки системи оподаткування реального підприємства.

Зміст роботи має відповідати плану і відображати суть теми, що розглядається.

1.2 Загальні вимоги до оформлення розрахункової роботи

При оформленні розрахункової роботи слід дотримуватися установлених стандартом вимог. Текст друкується на білому папері формату А4. Кожна сторінка обмежується полями: зліва – 30 мм, справа – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20мм; шрифт – 14, інтервал- 1,5.

Обсяг розрахункової роботи – 25-30 стор. др. тексту (у тому числі – таблиці, схеми, діаграми, графіки тощо).

Кожне питання, зазначене в плані роботи, починається з нової сторінки і повинно мати свій заголовок.

Скорочення слів у тексті, крім загальноприйнятих, не допускається.

Цифровий матеріал, який студент вважає за доцільне вмістити у текст розрахункової роботи, як правило, подається у табличній формі.

Після тексту роботи перед списком літератури студент (не менше п'яти літературних джерел) ставить свій підпис і дату виконання роботи.

Розрахункова робота виконується відповідно до вимог цих методичних вказівок, інакше вона не буде допущена до захисту, незалежно від її змісту.

Закінчена робота подається студентом на кафедру економіки і підприємництва у термін, визначений відповідним графіком.

Скласти залік з курсу «Податкова система» студент може тільки після захисту розрахункової роботи.

1.3 Висновки до розрахункової роботи

Висновок – остаточна думка, логічний підсумок, зроблений на основі спостережень, міркувань або розгляду певних фактів, вирішення поставлених завдань.

У висновках по запропонованій розрахунковій роботі необхідно коротко підвести конкретні підсумки проведених розрахунків, акцентуючи увагу на деяких особливостях розрахунку тих чи інших видів податків.

Висновки розміщують на окремому аркуші.

Наприклад:

У процесі написання розрахункової роботи було зроблено наступні теоретичні та практичні висновки:

- a. Для розрахунку суми податку на прибуток було використано розділ III Податкового Кодексу України, що дозволило на основі даного завдання визначити _____.
- b. _____.
- c. _____.

2. ЗАВДАННЯ НА РОЗРАХУНКОВУ РОБОТИ

2.1 Аналіз податкових надходжень та податкової політики в Україні

Кожен студент має обрати одне питання, щоб не було повторів в рамках однієї групи. Обране питання має бути розкрито на основі аналізу статистичної інформації отриманої виключно з офіційних джерел, з посиланнями на дані джерела. Матеріал потрібно подати у вигляді таблиць. На основі таблиці мають бути побудовані графіки і діаграми, що дозволять наочно відобразити отримані результати. Далі, необхідно надати короткий опис отриманих в процесі аналізу результатів. Дані аналізуються за **три останні роки**.

Приклад подачі матеріалу:

Таблиця 1 - Податкові надходження місцевих бюджетів за 2022-2024 рр., млн. грн.

Податкові надходження	Роки		
	2022	2023	2024
1	2	3	4
Податок на доходи фізичних осіб			
<i>у % до податкових надходжень</i>			
Акцизний податок			
<i>у % до податкових надходжень</i>			
Податок на прибуток підприємств			
<i>у % до податкових надходжень</i>			
Місцеві податки і збори			
<i>у % до податкових надходжень</i>			
Плата за користування надрами			
<i>у % до податкових надходжень</i>			
Інші			
<i>у % до податкових надходжень</i>			
Всього			
<i>у % до податкових надходжень</i>			

Джерело: побудовано автором за даними [1]

Далі, на основі отриманих даних в таблиці необхідно побудувати графік, діаграму тощо. В даному прикладі вона може мати наступну назву:

Рис. 1. Структура податкових надходжень місцевих бюджетів за 2022-2024 р, %

Джерело: побудовано автором за даними [1]

Далі наведено орієнтовний приклад опису інформації відображеної в таблиці або діаграмі!

Найбільший обсяг від податкових надходжень місцевих бюджетів припадає на податок з доходів фізичних осіб, хоча Бюджетним кодексом України (ст. 64) передбачено близько 35 різновидів податків й зборів та інших джерел, що зараховуються до загального фонду надходжень місцевих бюджетів [2, ст. 64]. Але, необхідно відзначити, що поступово частка у доходах місцевих бюджетів від податку на доходи фізичних осіб зменшується. Тільки у 2023-2024 рр. почало спостерігатися зростання частки і у 2024 р. вона становила 59,4 %.

Так, якщо у 2022 р. частка становила 83,4 %, то у 2023 р. – 55,1 %. У 2023 р. надходження від податку на доходи фізичних осіб становили 110653 млн. грн., що у 1,7 раз або на 46067 млн. грн. більше за надходження 2018 р. У 2024 р. надходження становили 138159 млн. грн., що на 27506 млн. грн. більше за попередній рік. Це ілюструє зменшення темпів приросту надходжень коштів від податку на доходи фізичних осіб, що є вагомим джерелом податкових надходжень місцевих бюджетів. Зменшення надходжень від податку на доходи фізичних осіб пов'язано із тим, що з 2024 р. було змінено ставку _____. Якщо у 2023 р. ставка становила _____, то з початку 2024 р. – _____. Внаслідок цих законодавчих змін місцеві бюджети втратили досить вагомому частину надходжень від цього податку, а саме 15 %, але це нівелювалося зростанням ставки податку _____ у 2024 р.

Увага!! Приклад є орієнтовним, особливості розкриття і оформлення інформації, побудови таблиць, рисунків і діаграм залежать від обраного запитання і можуть суттєво відрізнятися від наведеного вище матеріалу!!!!

Перелік запитань:

1. Аналіз податкових надходжень до загальнодержавного бюджету України.
2. Аналіз надходжень від непрямих податків до загальнодержавного бюджету України.
3. Аналіз надходжень від прямих податків до загальнодержавного бюджету України.
4. Аналіз неподаткових надходжень до загальнодержавного бюджету України та їх співвідношення з податковими надходженнями.
5. Аналіз структури витрат загальнодержавного бюджету України.
6. Дослідження частки місцевих податків та зборів у власних доходах місцевих бюджетів.
7. Дослідження динаміки зміни власних доходів місцевих бюджетів. Місце податкових надходжень в структурі власних доходів місцевих бюджетів.
8. Аналіз доходів загального фонду місцевих бюджетів на одного мешканця: місцеві податки і збори; ПДФО; власні доходи тощо.
9. Дослідження видатків місцевих бюджетів.
10. Доходи місцевих бюджетів від: місцевих податків і зборів (єдиного податку, податку на нерухоме майно), ПДФО, акцизного податку, податку на прибуток підприємств, плати за користування надрами тощо.
11. Податкові надходження ОТГ від різних видів податків (ПДФО, акцизний податок, місцеві податки і збори: єдиний податок, податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки тощо).
12. Аналіз державної підтримки органів місцевого самоврядування.
13. Аналіз співвідношення податкових та неподаткових надходжень до загальнодержавного бюджету України.
14. Аналіз співвідношення податкових та неподаткових надходжень до місцевих бюджетів України.
15. Аналіз співвідношення податкових та неподаткових надходжень до бюджетів ОТГ.

16. Аналіз надходжень місцевих бюджетів від цільових фондів та міжбюджетних трансфертів та їх порівняння з податковими надходженнями.
17. Аналіз надходжень місцевих бюджетів від операцій з капіталом та їх порівняння з податковими надходженнями.
18. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів та його структура.
19. Дослідження різних джерел та структури надходжень місцевих бюджетів України.
20. Дослідження надходжень місцевих бюджетів в регіональному розрізі.
21. Дослідження ролі і місця міжбюджетних трансфертів у доходах місцевих бюджетів регіонів України.
22. Дослідження горизонтального вирівнювання податкоспроможності бюджетів та його структу для об'єднаних територіальних громад.
23. Порівняльний аналіз структури податкових надходжень державних бюджетів окремих європейських країн та України.
24. Аналіз місцевих податків і зборів на одну особу в регіональному розрізі.
25. Податкові надходження місцевих бюджетів на одну особу в регіональному розрізі.
26. Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток окремих територій у розрахунку на одну особу в регіональному розрізі.
27. Аналіз надходжень від Єдиного податок у розрахунку на одну особу в регіональному розрізі.
28. Дослідження доходів місцевих бюджетів без трансферів у розрахунку на одну особу в регіональному розрізі.
29. Аналіз власних доходів місцевих бюджетів у розрахунку на одну особу окремо по кожному регіону України.
30. Видатки місцевих бюджетів на капітальні інвестиції у розрахунку на одну особу в контексті окремих регіонів України.

31. Аналіз видатків місцевих бюджетів на освіту і охорону здоров'я у розрахунку на одну особу в контексті окремих регіонів України.
32. Видатки місцевих бюджетів на соціальний захист і соціальне забезпечення у розрахунку на одну особу по регіонах України.
33. Видатки місцевих бюджетів на ЖКГ у розрахунку на одну особу по регіонах України.

2.2 Розрахунок показників оцінки системи оподаткування на підприємстві

На сьогоднішній день не існує загального підходу до розрахунку показників аналізу системи оподаткування підприємства, наприклад, таких як при аналізі фінансового стану. Однак існує широкий спектр показників, що дозволяють оцінити ефективність системи оподаткування суб'єктів господарювання. Серед проблем, що можуть виникнути при оцінці податкового навантаження підприємств та ефективності їх оподаткування, може бути складність в отриманні інформації по окремим видам податків, що сплачує підприємство, а також, оскільки інформація про сплату окремих видів податків не є обов'язковою для оприлюднення. А також, існує проблема тінізації окремих видів податків та наявності широкого спектру нелегальних схем, що дозволяють занижувати базу оподаткування, що в свою чергу не дає змогу отримати необхідну інформацію для проведення повномасштабного аналізу оподаткування суб'єкта господарювання. Тому важливо обрати ті показники, які дозволять найбільш точно охарактеризувати систему оподаткування з позиції її ефективності для підприємства. В таблиці 2 наведено ряд показників оцінки системи оподаткування на підприємстві. Кожен студент має обрати підприємство на базі якого мають бути здійснені розрахунки наведених в таблиці 2 показників. За відсутності особистого доступу до необхідної інформації про діяльність підприємства розрахункову роботу слід виконувати згідно фінансової звітності розміщеної на сайті обраного підприємства. Можна також використовувати для розрахунку звітність підприємства по якому виконувалася КР з дисципліни «Економіка підприємства».

Таблиця 2 - Показники оцінки системи оподаткування на підприємстві

Назва показника	Зміст показника
Загальні показники рівня податкового навантаження підприємства	
Індекс загального податкового навантаження	$I_{\text{заг}} = \sum \text{Пзаг} / \text{ДВ}$, де $\sum \text{Пзаг}$ – загальний розмір всіх сплачених податків; ДВ – додана вартість. Показує відношення загального розміру всіх сплачених підприємством податків до доданої вартості
Питома вага окремого податку у структурі податкових платежів	$\text{Пзаг} = \text{Пзаг} / \text{П}$ де $\sum \text{Пзаг}$ – загальний розмір всіх сплачених податків; П – кожен окремий податок. Визначає питому вагу кожного податку у структурі податкових платежів
Коефіцієнт податкового навантаження на фінанси підприємства	$K_{\text{нф}} = \sum \text{Пзаг} / \text{ВБ}$, де $\sum \text{Пзаг}$ – загальний розмір всіх сплачених податків; ВБ – валюта балансу. Показує відношення загального розміру всіх сплачених підприємством податків до середньорічної вартості валюти балансу
Коефіцієнт податкового навантаження на власний капітал	$K_{\text{нк}} = \sum \text{Пзаг} / K_{\text{сер}}$, де $\sum \text{Пзаг}$ – загальний розмір всіх сплачених податків; К – середньорічний розмір власного капіталу. Показує відношення загального розміру всіх сплачених підприємством податків до середньорічного розміру власного капіталу підприємства
Коефіцієнт податкового навантаження на чистий прибуток	$K_{\text{чп}} = \sum \text{Пзаг} / \text{ЧП}$, де $\sum \text{Пзаг}$ – загальний обсяг податкових відрахувань; ЧП – чистий прибуток за певний період. Показує співвідношення суми загальних податків до чистого прибутку за певний період
Податкомісткість діяльності підприємства	$\text{ПДП} = \text{ЧП} / \sum \text{Пзаг}$, де ЧП – чистий прибуток за певний період; $\sum \text{Пзаг}$ – загальний обсяг податкових відрахувань. Показник обернений до рівня оподаткування підприємства, показує кількість прибутку отриманого на 1 гривню сплачених податків
Часткові коефіцієнти податкового навантаження	
Ефективна ставка оподаткування	$\text{СОеф} = \text{П} / \text{БО}$, де П – кожен окремий податок; БО – база оподаткування. Відображає відношення конкретного податку до бази

	оподаткування. Розраховане значення порівнюють з номінальною ставкою оподаткування
Коефіцієнт оподаткування валового доходу	$ПД = Пвд / ВД$, де Пвд – загальний обсяг податкових відрахувань з валового доходу; ВД – валовий дохід. Визначає питому вагу загальних податкових платежів, які здійснює підприємство у бюджет з валового доходу
Дохід на 1 гривню сплачених підприємством податків	$ВДп = ВД / Пвд$, де ВД – валовий дохід; Пвд – загальний обсяг податкових відрахувань з валового доходу. Показник обернений коефіцієнту оподаткування валового доходів.
Коефіцієнт оподаткування виручки	$Квр = Пвр / ВР$, де Пвр – загальний обсяг податкових відрахувань з виручки; ВР – виручка від реалізації продукції. Питома вага податкових платежів, що сплачуються з виручки (ПДВ, акцизи), у загальній сумі виручки від реалізації
Коефіцієнт оподаткування валового прибутку	$Квп = Пвп / ВП$, де Пвп – податкові платежі з валового прибутку; ВП – валовий прибуток. Питома вага податкових платежів, що сплачуються з валового прибутку, у сумі валового прибутку
Коефіцієнт оподаткування чистого прибутку	$Кчп = Пчп / ЧП$, де Пчп – обсяг податкових відрахувань з чистого прибутку; ЧП – чистий прибуток за певний період. Показує співвідношення суми податкових відрахувань з чистого прибутку до загального обсягу чистого прибутку за певний період
Коефіцієнт оподаткування експортних операцій	$Кексп = МПексп / ВРексп$, де МПексп – митні платежі; ВРексп – виручка від реалізованої на експорт продукції. Визначає питому вагу митних платежів у виручці від реалізованої на експорт продукції
Рівень оподаткування окремих операцій	$Роп = ППоп / Поп$ ППоп – податкові платежі з окремих операцій; Поп – прибуток від окремих операцій.

Рівень оподаткування окремих видів діяльності	Род=ППД/Пд ППД – податкові платежі з окремих видів діяльності; Пд – прибуток від окремих видів діяльності.
Спеціальні показники ефективності оподаткування	
Коефіцієнт ефективності оподаткування ПДВ	$K_{пдв} = ПДВ / ЧД$, де ПДВ – податок на додану вартість; ЧД- чистий дохід. Показує питому вагу ПДВ в чистій виручці від реалізації
Коефіцієнт ефективності соціальних платежів	$K_{сп} = СП / ФОП$, де СП – платежі в фонди соціального страхування; ФОП – фонд оплати праці. Показує відношення соціальних платежів у державні фонди соціального страхування до бази оподаткування (фонду оплати праці)
Коефіцієнт ефективності податку на доходи фізичних осіб	$K_{пдфо} = ПДФО / ФОП$, де ПДФО – податок на доходи фізичних осіб; ФОП – фонд оплати праці. Показує відношення розміру сплаченого підприємством податку на доходи фізичних осіб до бази оподаткування (фонду оплати праці)
Коефіцієнт ефективності оподаткування трудових ресурсів	$K_{тр} = Пзп / ФОП$, де Пзп – платежі з заробітної плати; ФОП – фонд оплати праці. Показує відношення розміру сплачених податків з заробітної пати до бази оподаткування (фонду оплати праці)
Загальний показник оподаткування трудових ресурсів	$П_{тр} = \sum Пзп$, де Птр – податки з трудових ресурсів; Пзп – платежі з заробітної плати. Показує суму загальних платежів з трудових ресурсів підприємства
Коефіцієнт пільгового оподаткування	$K_{пльг} = \sum Пільги / \sum Пільг + Ппл$ де $\sum Пільг$ – загальний розмір пільг для підприємства; Ппл – планові податкові платежі. Визначає ефективність використання підприємством передбачених законодавством податкових пільг. Розраховується відношенням загального розміру податкових пільг до суми податкових пільг та планових податкових платежів
Коефіцієнт ефективності використання податкових пільг	$K_{пльг} = \sum Пільги / ВР(ЧП, ВД)$, де $\sum Пільги$ – використані податкові пільги; ВР (ЧП, ВД) – виручка від реалізації (чистий прибуток, валовий дохід).

	Визначається відношенням використаних податкових пільг до виручки (чистого прибутку, валового доходу)
--	---

Дані показники не мають певних нормативних значень, оскільки для різних підприємств будуть прийнятними і ефективними ті системи оподаткування, при розрахунку яких дані коефіцієнти можуть кардинально різнитися. Аналіз вказаних груп показників податкового навантаження дає можливість оцінити вплив механізму оподаткування на результати діяльності підприємства, визначити податковий потенціал, порівняти податкове навантаження на підприємства в різних галузях економік.

2.3 Розрахунок комплексних задач по непрямим податкам

Задача 1

Підприємство отримало фінансовий результат до оподаткування _____ грн. Протягом звітного I кварталу поточного року відбулося: нарахування резерву сумнівних боргів – 200 000 грн; використання резерву сумнівних боргів – 100 000 грн; нарахування амортизації виробничих основних засобів за правилами бухгалтерського обліку – _____ грн (за правилами ПКУ сума та ж сама); нарахування амортизації невикористаних основних засобів – 500 000 грн. Також підприємство мало збиток у минулому році в розмірі 50 000 грн. При розв’язанні задачі використовуються поточні ставки податку.

		Фінансовий результат до оподаткування (грн)				
		3 100 000	4 200 000	3 700 000	5 300 000	3000000
Нарахована амортизація (тис. грн)	100	1	2	3	4	5
	120	6	7	8	9	10
	140	11	12	13	14	15
	150	16	17	18	19	20
	160	21	22	23	24	25
	170	26	27	28	29	30

номера варіантів

Задача 2

В січні українська компанія «А» згідно договору ввезла на митну територію України з Іспанії 50 000 літрів вермуту, вартість якого за контрактом складає ____ євро за 1 літр. Витрати по транспортуванню вермуту та його страхуванню в розмірі _____ євро покладені на іспанське підприємство та не зазначені в ціні договору. Курс НБУ на день митного оформлення складає 44 грн. за 1 євро, митні збори 0,2% від митної вартості (курс валюти умовний). Код товару для розрахунку акцизного податку 2205, ставка акцизного податку – 12,23 грн. за 1 літр, ставка ввізного мита 1 євро за 1 літр. Визначити митну вартість, суму митних зборів, ввізного мита, акцизного податку та ПДВ.

		Витрати на транспортування та страхування вермуту (євро)				
		5500	6500	4000	4200	7000
Вартість вермуту за контрактом	20	1	2	3	4	5
	22	6	7	8	9	10
	24	11	12	13	14	15
	25	16	17	18	19	20
	26	21	22	23	24	25
	27	26	27	28	29	30

номера
варіантів

Задача 3

У квітні поточного року підприємство «А» ввозить на митну територію України сигари у кількості 30 000 000 шт., контрактна ціна яких становить _____ доларів США. Задекларована виробником максимальна роздрібна ціна за 1 пачку (50 гр. або 20 шт.) сигар, які він імпортує, без податку на додану вартість з акцизним податком становить: ____ грн. Визначити суму мита, акцизного податку та ПДВ з сигар, які ввозяться на митну територію України та які підлягають сплаті до бюджету. *Додаткова інформація:* код товару код товару для розрахунку акцизного податку 2402 10 00 00 специфічні ставки акцизного податку – 1881,17 грн. за 1 кг, ставка ввізного мита – ____ %, курс долара на дату подання митному органу митної декларації до митного

оформлення становить 40 грн. за 1 долар США (курс валюти умовний).

		Контрактна ціна сигар				
		500 000 000	600 000 000	700 000 000	800 000 000	900 000 000
Задекларована виробником максимальна роздрібна ціна за 1 пачку	400	1	2	3	4	5
	500	6	7	8	9	10
	600	11	12	13	14	15
	800	16	17	18	19	20
	1200	21	22	23	24	25
	1000	26	27	28	29	30
		10	10	10	10	10
		Ставка ввізного мита (%)				

номера
варіантів

Задача 4

У квітні підприємство ввозить на митну територію України _____ пляшок коньяку (0,7 літра 42%) з Польщі, контрактна вартість яких становить 120 000 доларів США. Витрати по транспортуванню до кордону коньяку _____ доларів США (не включені в ціну договору) несе підприємство «А», витрати по страхуванню по договору покладені на польську компанію та включені в вартість поставленого коньяку складають 80% від транспортних витрат. Визначити митну вартість, суму ввізного мита, митних зборів, акцизного податку і ПДВ, які підлягають сплаті до бюджету. *Додаткова інформація:* код товару для розрахунку акцизного податку 2 208, ставка акцизного податку – 133,31 грн. за 1 літр 100% спирту; ставка ввізного мита – 3,5 євро за 1 л 100% спирту, ставка митного збору – 0,5% митної вартості товару, курс євро на дату подання митному органу митної декларації до митного оформлення становить 44 грн. за 1 євро; курс долара на дату подання митному органу митної декларації до митного оформлення становить 41 грн. за 1 долар США (курси валют умовні).

		Ввезено на митну територію України пляшок коньяку (шт)				
		3000	4400	2000	2400	5000
Витрати на транспортування коньяку до	2500	1	2	3	4	5
	4550	6	7	8	9	10
	5600	11	12	13	14	15

номера
варіантів

кордону	6650	16	17	18	19	20
	4670	21	22	23	24	25
	7590	26	27	28	29	30

Задача 5.

У компанії працює менеджер Петро. Його нарахована заробітна плата становить _____ грн на місяць (до оподаткування). Визначити чи має він право на застосування податкової соціальної пільги з ПДФО через те, що є батьком трьох дітей до 18 років. Додатково:

- Компанія виплачує йому премію в розмірі ____% від місячної зарплати.
- Працівник відпрацював повний місяць.
- Ставка єдиного соціального внеску (ЄСВ) – 22%.
- Ставка податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) – 18%.
- Військовий збір (ВЗ) – 5%.
- ПСП на кожну дитину до 18 років становить 50% від мінімальної

заробітної плати (мінімальна зарплата з січня 2024 році — 7,100 грн, з квітня - 8000).

Завдання:

1. Розрахувати загальну суму доходу працівника за місяць (з урахуванням премії).
2. Розрахувати базу для оподаткування ПДФО, обґрунтувати чи буде застосовуватися до його заробітної плати ПСП. Якщо ПСП надається працівникові, то провести розрахунок її розміру.
3. Обчислити суму ЄСВ, ПДФО та військового збору.
4. Розрахувати чисту заробітну плату працівника.
5. Пояснити, як застосування ПСП вплинуло на чисту заробітну плату працівника.

		Розмір заробітної плати (грн)				
		18000	19000	13000	15000	25000
Розмір премії (грн)	10	1	2	3	4	5
	13	6	7	8	9	10
	16	11	12	13	14	15
	25	16	17	18	19	20
	22	21	22	23	24	25

номера
варіантів

	17	26	27	28	29	30
--	----	----	----	----	----	----

Задача 7.

ФОП Іван зареєстрований як платник єдиного податку 3-ї групи. Його вид діяльності - надання ІТ-послуг. Протягом 2024 року Іван отримав такі доходи:

1. **Дохід від українських клієнтів** — _____ грн.
2. **Дохід у валюті від іноземних клієнтів** — \$_____ (курс НБУ на дату надходження доходу становив 41 грн/долар).

Додаткові умови:

- Ставка єдиного податку для 3-ї групи становить 5% від доходу (для ФОП які не є платниками ПДВ).
- Ставка військового збору (ВЗ) — **1% від загального доходу ФОП.**
- Ліміт доходу для 3-ї групи у 2024 році становить **8 285 700 грн.**

Завдання:

1. Розрахувати загальний річний дохід Івана в гривнях.
2. Перевірити, чи перевищує річний дохід встановлений ліміт, і описати наслідки у разі перевищення.
3. Обчислити суму єдиного податку за рік.
4. Розрахувати суму військового збору, який потрібно сплатити за рік.
5. Визначити квартальні платежі (єдиний податок + військовий збір).

		Дохід від Українських клієнтів (грн)				
		1 800 000	1 900 000	1 300 000	2 000 00	2 500 000
Дохід у валюті від іноземних клієнтів (\$)	10	1	2	3	4	5
	13	6	7	8	9	10
	16	11	12	13	14	15
	25	16	17	18	19	20
	22	21	22	23	24	25
	17	26	27	28	29	30

номера
варіантів

3.КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ НЕОБХІДНА ДЛЯ ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

3.1 Податок на прибуток підприємств

Платниками податку на прибуток є:

Платниками податку - резидентами є:

- суб'єкти господарювання - юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами, крім:
- бюджетних установ;
- громадських об'єднань, політичних партій, релігійних, благодійних організацій, пенсійних фондів, ОСББ, профспілки метою яких не може бути одержання і розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних з ними осіб, а також серед працівників таких організацій;
- суб'єктів господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

Ставка податку на прибуток – 18%.

Об'єктом оподаткування є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень цього розділу.

Якщо передбачено здійснення коригування шляхом збільшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається:

- 1) зменшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);
- 2) збільшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

Якщо відповідно до цього розділу передбачено здійснення коригування шляхом зменшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається:

- 3) збільшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);

- 4) зменшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

Таблиця 3 - Податкові різниці

Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів
Фінансовий результат до оподаткування збільшується:
1) на суму нарахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;
2) на суму уцінки та втрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів, включених до витрат звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;
3) на суму залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів або нематеріальних активів, невиробничих основних засобів, визначеної відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта;
4) на суму витрат на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невиробничих основних засобів чи невиробничих нематеріальних активів, віднесених до витрат відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або МСФЗ.
Фінансовий результат до оподаткування зменшується:
5) на суму розрахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів, нарахованої з урахуванням положень ПКУ;
6) на суму залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів або нематеріальних активів, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта активів нарахованої з урахуванням положень ПКУ;
7) на суму дооцінки та вигід від відновлення корисності основних засобів або нематеріальних активів в межах попередньо віднесених до витрат уцінки та втрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.
8) на суму первісної вартості придбання або виготовлення окремого об'єкта невиробничих основних засобів або невиробничих нематеріальних активів та витрат на їх ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення, у тому числі віднесених до витрат відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у разі продажу такого об'єкта невиробничих основних засобів або нематеріальних активів, але не більше суми доходу (виручки), отриманої від такого продажу.
Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень)
Забезпечення для відшкодування наступних (майбутніх) витрат
Фінансовий результат до оподаткування збільшується:
9) на суму витрат на створення забезпечень (резервів) для відшкодування

наступних (майбутніх) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати) відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.
Фінансовий результат до оподаткування зменшується:
10) на суму використання створених забезпечень (резервів) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати), сформованого відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;
11) на суму коригування (зменшення) забезпечень (резервів) для відшкодування наступних (майбутніх) витрат (крім забезпечення (резерву) на відпустки працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати), на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.
Резерв сумнівних боргів
Фінансовий результат до оподаткування збільшується:
12) на суму витрат на формування резерву сумнівних боргів або резерв очікуваних кредитних збитків (зменшення корисності активів) відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;
13) на суму витрат від списання дебіторської заборгованості понад суму резерву сумнівних боргів або понад резерв очікуваних кредитних збитків (зменшення корисності активів).
Фінансовий результат до оподаткування зменшується:
14) на суму витрат на формування резерву сумнівних боргів або резерв очікуваних кредитних збитків (зменшення корисності активів) відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;
15) на суму витрат від списання дебіторської заборгованості понад суму резерву сумнівних боргів або понад резерв очікуваних кредитних збитків (зменшення корисності активів).

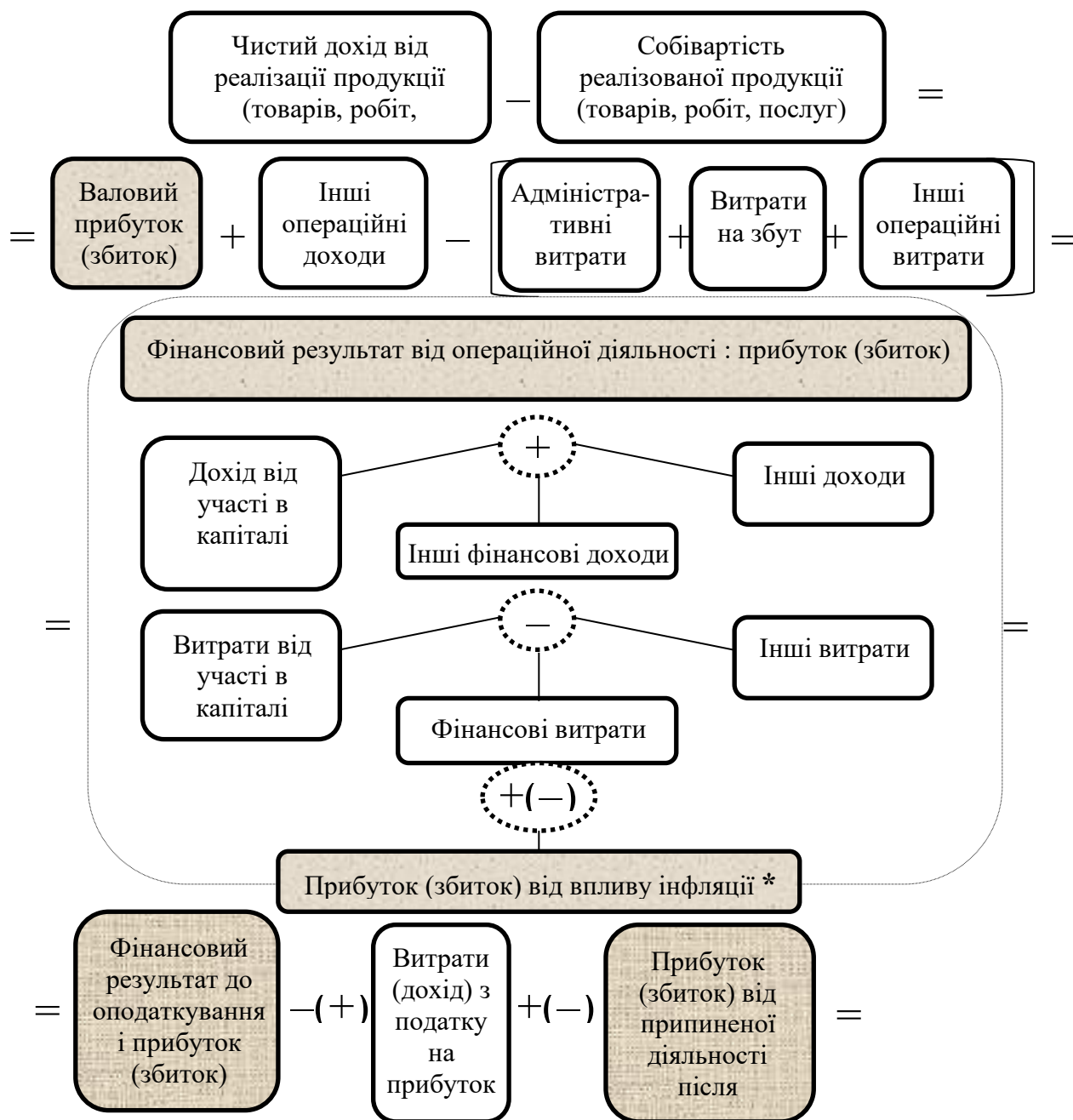

Рисунок 3.1 – Послідовність формування чистого фінансового результату: прибутку (збитку) підприємства за НП(С)БО-1

Таблиця 4 - Склад доходів підприємства згідно з Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

№	Група доходів	Склад доходів
1	Дохід (виручка) від реалізації продукції	Сума оплати покупцями продукції (товарів, робіт, послуг) за умови передачі їм ризиків і вигод, що пов'язані з правом власності на об'єкт купівлі-продажу

2	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	Різниця між доходом (виручкою) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та відповідними податками, зборами тощо (податок на додану вартість, акцизний податок тощо)
3	Інші операційні доходи	Дохід від операційної оренди активів, дохід від операційних курсових різниць, відшкодування раніше списаних активів, дооцінка вартості запасів матеріальних цінностей, дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), дохід від списання кредиторської заборгованості, отримані штрафи, пеня, неустойки, дохід від безоплатно отриманих оборотних активів, дохід від реалізації тари. Дохід від роялті, відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках в банках
4	Дохід від участі в капіталі	Дохід від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства
5	Інші фінансові доходи	Дивіденди, відсотки та інші доходи, які отримані від фінансових інвестицій (крім доходів від участі в капіталі)
6	Інші доходи	Дохід від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів і майнових комплексів; дохід від не операційних курсових різниць та інші доходи, які виникають у процесі звичайної діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, інших активів) визнається в разі наявності всіх наведених нижче умов:

покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив);

підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами);

сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;

є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.

Процес формування прибутку підприємства відповідно до П(С)БО 16

«Витрати» та класифікації операційних витрат за *порядком віднесення на період генерування прибутку* дозволяють виділити *витрати на виготовлення продукції та витрати періоду*.

Витрати на виготовлення продукції охоплюють прямі витрати на безпосереднє виробництво продукції, а також загальновиробничі (накладні) витрати. Прямі витрати на виготовлення продукції передусім пов'язані з виробничим процесом окремого виду продукції, а також залежні від технології та організації виробництва. До них включають прямі затрати на сировину, матеріали, енергію для технологічних цілей, заробітну плату основних виробничих працівників разом із соціальними нарахуваннями, амортизацію основного виробничого обладнання та інші прямі витрати. Витрати на виготовлення продукції обчислюються у процесі складання калькуляції окремого виду продукції (див нижче).

До складу інших прямих витрат включаються всі інші виробничі витрати, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат, зокрема відрахування на соціальні заходи, плата за оренду земельних і майнових паїв, амортизація, втрати від браку, які складаються з вартості остаточно забракованої з технологічних причин продукції (виробів, вузлів, напівфабрикатів), зменшеної на її справедливую вартість, та витрат на виправлення такого технічно неминучого браку.

Загальновиробничі (накладні) витрати безпосередньо не пов'язані з процесом виробництва. Вони стосуються обслуговування та управління процесом виробництва підприємства, а тому, не можуть бути віднесені прямо до певного виду продукції. До них належать витрати на утримання, ремонт і амортизацію виробничих приміщень, вартість спожитої під час технологічних процесів енергії, витрати на управління виробництвом, витрати на вдосконалення технологій виробництва, опалення, освітлення, водопостачання виробничих приміщень, охорону праці, техніку безпеки тощо. Загальновиробничі (накладні) витрати розподіляються між усіма видами виробленої підприємством продукції пропорційно до обраної бази. Базою може

бути: кількість продукції, обсяги робочого часу основних виробничих працівників, задіяного технологічного обладнання, прямі витрати на оплату праці, прямі матеріальні витрати тощо. На основі обраної бази загальновиробничих (накладних) витрат обчислюється їх ставка розподілу.

Загальновиробничі витрати розподіляються на *змінні* та *постійні*. До *змінних витрат* відносять витрати на виробництво, які змінюються пропорційно до його обсягу. Змінні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо), виходячи з фактичної потужності звітного періоду.

До *постійних витрат* належать витрати, які залишаються незмінними при зміні обсягу виробництва. До постійних загальновиробничих витрат відносяться витрати на обслуговування і управління виробництвом, що залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу діяльності. Постійні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо) при нормальній потужності.

Постійні загальновиробничі витрати поділяють на *розподілені* та *нерозподілені*. *Розподілені* витрати відносяться до собівартості виробленої продукції, а *нерозподілені* – до собівартості реалізованої продукції. Таке віднесення нерозподілених постійних загальновиробничих витрат до собівартості реалізованої продукції економічно обґрунтовано, оскільки виробнича собівартість продукції не повинна піддаватися різким коливанням, а витрати, виходячи з економічного принципу обачності, повинні не занижуватися, а відображатися в тому періоді, коли вони здійснені.

Витрати періоду – це адміністративні витрати, витрати збут та інші витрати операційної діяльності, які не входять до виробничої собівартості продукції, однак відшкодовуються у ціні товару шляхом реалізації виготовленої продукції. Вони класифікуються на адміністративні, витрати на реалізацію продукції (послуг) та інші операційні витрати.

Адміністративні витрати пов'язані з організацією та управлінням підприємством. До них належать:

- заробітна плата адміністративно-управлінського персоналу разом з соціальними відрахуваннями;
- витрати на утримання та амортизацію основних засобів та нематеріальних активів загальногосподарського призначення;
- витрати на комунальні послуги, послуги зв'язку, на охорону, юридичні, аудиторські послуги тощо.

Витрати на збут пов'язані з просуванням виготовлених товарів на ринку та включають: заробітну плату працівників відділу збуту разом із соціальними нарахуваннями, витрати на рекламу, дослідження ринку, відрядження, що пов'язані зі збутом, утримання та амортизацію основних засобів та нематеріальних активів, які безпосередньо пов'язані з реалізацією продукції, утримання фірмових магазинів, комісійні торговим агентам, транспортування продукції, надання знижок покупцям; післяпродажний сервіс клієнтів тощо.

Інші операційні витрати пов'язані з дослідженнями та розробками нової продукції, собівартістю реалізованих виробничих запасів, покриттям сумнівних (безнадійних) боргів, операційною орендою активів; коливанням операційних курсових різниць, покриттям втрат від нестачі, псування матеріальних цінностей; оплатою визнаних штрафів, пені, неустойок тощо.

Інші витрати стосуються купівлі іноземної валюти, інших оборотних активів (крім фінансових інвестицій), операційної оренди активів, отримання доходів або понесених втрат від не операційної курсової різниці (за операціями в іноземній валюті), створення резервів сумнівних боргів, сума уцінки необоротних активів і фінансових інвестицій, витрати на ліквідацію необоротних активів тощо.

Фінансові витрати – пов'язані з фінансовою діяльністю підприємства, зокрема, витрати на проценти та інші витрати, пов'язані із запозиченнями. Фінансові витрати змінюють свою величину та склад залежно від величини власного та позикового капіталу підприємства. До фінансових витрат належать

відсотки за позиками, кредитами юридичним та фізичним особам, відсотки за випущеними цінними паперами, акціями, облігаціями, витрати на фінансову оренду тощо.

Інвестиційні витрати здійснюються підприємством у процесі довгострокового вкладення підприємством капіталу з метою отримання прибутку. До інвестиційних витрат відносять витрати на капітальне будівництво, розширення та розвиток виробництва, придбання довгострокових цінних паперів тощо.

Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

Не визнаються витратами й не включаються до звіту про фінансові результати:

- 1) Платежі за договорами комісії, агентськими угодами та іншими аналогічними договорами на користь комітента, принципала тощо.
- 2) Попередня (авансова) оплата запасів, робіт, послуг.
- 3) Погашення одержаних позик.
- 4) Витрати, які відображаються зменшенням власного капіталу відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку.
- 5) Балансова вартість валюти.

Розрахунок суми податку на прибуток.

Ставка податку на прибуток становить 18 %.

Таким чином, у відповідності до попередніх пунктів можна визначити об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств, тобто оподаткований прибуток. Сума прибутку з якого сплачується даний податок розраховується за формулою:

Оподаткований прибуток = Фінансовий результат до оподаткування визначений за правилами бухгалтерського обліку +(-) податкові різниці

Сума податку на прибуток, яку необхідно сплатити у бюджет у даному звітному періоді буде дорівнювати:

Оподаткований прибуток * 0,18

3.2 Податок на доходи фізичних осіб

Платниками податку є: фізична особа - резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи; фізична особа - нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні; податковий агент.

Не є платником податку нерезидент, який отримує доходи з джерела їх походження в Україні і має дипломатичні привілеї та імунітет, встановлені чинним міжнародним договором України, щодо доходів, які він отримує безпосередньо від провадження дипломатичної чи прирівняної до неї таким міжнародним договором діяльності.

Об'єктом оподаткування резидента є: загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); іноземні доходи - доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

Об'єктом оподаткування нерезидента є: загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання).

База оподаткування є загальний оподатковуваний дохід.

Таблиця 5 - Визначення загального місячного (річного) оподаткованого доходу

Загальний місячний (річний) оподаткований дохід включає (ст. 164):
1) дохід у вигляді заробітної плати;
2) суму винагород та інших виплат, нарахованих працівнику згідно цивільно-правового договору;

3) дохід від продажу об'єктів майнових та немайнових прав, а також об'єктів інтелектуальної власності; 4) дохід від надання майна в лізинг, оренду; 5) дохід у вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна; 6) суму страхових виплат, відшкодувань за договором довгострокового страхування життя та сума пенсійних внесків у межах недержавного пенсійного забезпечення; 7) пасивні доходи (сума доходів, отриманих платником податку у вигляді процентів, що нараховані на державні цінні папери, емітовані центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику та/або реалізує державну бюджетну політику у сфері управління державним боргом та гарантованим державою боргом, та на боргові зобов'язання Національного банку України, а також сума доходів, отриманих нерезидентами у вигляді процентів, нарахованих на державні цінні папери або облігації місцевих позик, або боргові цінні папери, виконання зобов'язань за якими забезпечено державними або місцевими гарантіями, якщо такі цінні папери придбані нерезидентами за межами території України через уповноважених агентів - нерезидентів, або процентів, отриманих нерезидентами за надані державі або бюджету Автономної Республіки Крим чи міському бюджету позики (кредити або зовнішні запозичення), які відображаються в Державному бюджеті України або місцевих бюджетах чи віднесені до витрат Національного банку України, або за надані суб'єктам господарювання кредити (позики), виконання яких забезпечено державними або місцевими гарантіями; а також доходи у вигляді процентів на поточні банківські рахунки, за якими на користь фізичних осіб здійснюються виключно виплати заробітної плати, стипендій, пенсій, соціальної допомоги та інших передбачених законом соціальних виплат. Ознаки таких рахунків визначаються Національним банком України). 8) доходи у вигляді виграшів, призів; 9) сума пенсійних внесків у межах недержавного пенсійного забезпечення відповідно до закону, страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), у тому числі, за договорами добровільного медичного страхування та за договором страхування додаткової пенсії, внесків на пенсійні вклади, внесків до фонду банківського управління, сплачена будь-якою особою - резидентом за платника податку чи на його користь, крім сум, що сплачуються: а) особою-резидентом, що визначається вигодонабувачем (бенефіціаром) за такими договорами; б) одним із членів сім'ї першого ступеня споріднення платника податку.
Загальний місячний (річний) оподаткований дохід не включає (ст. 165): 1) суму державної та соціальної матеріальної допомоги, субсидії, дотації; 2) суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування платника податку, що вноситься за рахунок роботодавця; 3) вартість безоплатного лікувально-профілактичного харчування, спецодягу; 4) кошти отримані на відрядження або під звіт; 5) вартість товарів, отриманих як гарантійна заміна;

- 6) аліменти;
- 7) кошти або вартість майна, що надаються на лікування або медичне обслуговування платника податку з благодійного фонду або від роботодавця;
- 8) щомісячну суму коштів, сплачених вищим навчальним закладом за надання послуг освіти працівнику, але не вище ніж 3 розміри мінімальної заробітної плати;
- 9) суму стипендій, що за місяць не перевищує суму прожиткового мінімуму на 1 січня звітного року помноженого на 1,4 грн.
- 10) основна сума депозиту (вкладу), внесеного платником податку до банку чи небанківської фінансової установи, яка повертається йому, а також основна сума кредиту, що отримується платником податку (протягом строку дії договору), у тому числі фінансового кредиту, забезпеченого заставою, на визначений строк та під проценти, а також доходи, отримані внаслідок індексації депозиту (вкладу) в гривні (прив'язка курсу національної валюти до курсу іноземних валют відповідно до умов договору);
- 11) основну суму поворотної фінансової допомоги, наданої платником податку іншим особам, яка повертається йому або отримується ним;
- 12) доходи фізичної особи-підприємця, що сплачує єдиний податок;
- 13) вартість дарунків (а також призов переможцям та призерам спортивних змагань), якщо їх вартість не перевищує 25 відсотків однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року, за винятком грошових виплат у будь-якій сумі.

Ставка податку з доходів фізичних осіб (ст. 167):

- 1) з заробітної плати – 18%;
- 2) 5 відсотків – для дивіденди по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами – платниками податку на прибуток підприємств (крім доходів по акціях та/або інвестиційних сертифікатах, які виплачуються інститутами спільного інвестування);
- 3) 18 відсотків - інші пасивні доходи, у т.ч. проценти за депозитами;
- 4) 9% - доходи у вигляді дивідендів (в тому числі з іноземних джерел) по акціях та інвестиційних сертифікатах, корпоративних правах, що виплачуються нерезидентами та суб'єктами господарювання, які не є платниками податку на прибуток підприємств на загальних підставах.

Таким чином, якщо загальний місячний оподаткований дохід платник податку отримує у вигляді заробітної плати, тоді, сума податку з доходів фізичних осіб (ПДФО) буде розраховуватися наступним чином:

$$\text{ПДФО} = (\text{ЗП} - \text{податкова соціальна пільга}) * 0,18$$

Крім цього на сьогоднішній день з заробітної плати та всіх доходів з яких стягується ПДФО необхідно платити військовий збір, який стягуватиметься за ставкою 5% з доходів фізичних осіб. Утримання військового збору з доходу фізичних здійснюється таким чином (ЗП – це нарахована заробітна плата):

$$\text{ПДФО} = (\text{ЗП грн.} - \text{Соціальна пільга грн.}) * 18\%$$

$$\text{Військовий збір} = \text{ЗП грн.} * 5\%$$

Працівник отримує: ЗП – ПДФО – Військовий збір.

Податкова соціальна пільга надається у розмірі (ст. 169 ПКУ):

- 50% розміру прожиткового мінімуму встановленого на 1 січня звітного року для працездатної особи – для будь-якого платника податку, що отримує заробітну плату у 2024 році не вище 4240 грн (3028 грн x 1,4) на місяць;
- 100% розміру пільги визначеного в пункті 1, якщо платник податку утримує двох чи більше дітей віком до 18 років (на кожну дитину);
- 150% розміру пільги визначеного в пункті 1, якщо платник податку є одинокою матір'ю (батьком), вдовою (вдівцем) або опікуном, піклувальником, утримує дитину-інваліда в розрахунку на кожну дитину до 18 років, є особою, віднесеною законом до першої або другої категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, включаючи осіб, нагороджених грамотами Президії Верховної Ради УРСР у зв'язку з їх участю в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи; є учнем, студентом, аспірантом тощо
- 200 % розміру пільги визначеного в пункті 1 якщо платник податку є Героєм України.

Податкова соціальна пільга застосовується, якщо розмір заробітної плати не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму діючого на й січня звітного року помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 грн. При цьому граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги одному з батьків, що утримує двох чи більше дітей віком до 18 років або є одинокою матір'ю (батьком), вдовою (вдівцем) або опікуном, піклувальником, утримує дитину-інваліда до 18 років,

визначається як добуток суми, суми, що дорівнює 100% розміру місячного прожиткового мінімуму діючого на 1 січня звітного року помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 грн та відповідної кількості дітей.

Розмір прожиткового мінімуму встановлений в Україні для працездатних осіб можна знайти в **Законі України «Про державний бюджет» (ст. 12)**.

Податкова соціальна пільга не може бути застосована до (ст. 169.2.3.):

- 1) доходів інших ніж заробітна плата;
- 2) заробітної плати, яку платник податку протягом звітного місяця отримує одночасно з доходами у вигляді стипендії, що виплачуються з бюджету.

3.3 Єдиний соціальний внесок

Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) сплачується у відповідності до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування».

Платниками єдиного соціального внеску є (ст. 4 ЗУ):

- роботодавець – підприємства, установи, організації, які мають незалежний юридичний статус;
- фізичні особи-підприємці, які використовують найману працю;
- фізичні особи-підприємці, які обрали спрощену систему оподаткування (єдиний податок);

Особи, які обрали спрощену систему оподаткування, звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу. Такі особи можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Звільнені від ЄСВ:

- ФОП, які одночасно є підприємцями та мають основне місце роботи, на якому роботодавець, при виплаті зарплати, сплачує за них ЄСВ у розмірі не менше ніж мінімальне ЄСВ;

- ФОП, Підприємці, які одночасно є підприємцями і самозайнятими особами (адвокати, архітектори і т. д.) і сплачують ЄСВ у розмірі не менше ніж мінімальне ЄСВ, як самозайняті особи;
- пенсіонери за віком або особи, які досягли віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», і отримують згідно із законом пенсію за віком або пенсію за вислугою років;
- інваліди, які отримують згідно із законом пенсію або соціальну допомогу.

Ставка єдиного соціального внеску для роботодавців 22%.

Нарахування ЄСВ для роботодавців здійснюється на **фонд оплати праці**, який включає основну та додаткову заробітну плату, премії та компенсаційні виплати. Сума нарахованого ЄСВ для роботодавця відноситься на витрати підприємства.

ЄСВ нараховується лише в межах максимальної бази нарахування. Якщо сума заробітної плати перевищує цю суму, то ЄСВ платимо лише з максимальної бази. З 1.01.2018 ця сума складає 15 розмірів мінімальної зарплати.

В тому випадку, якщо база нарахування ЄСВ меншою ніж розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід, сума ЄСВ розраховуватиметься із розміру мінімальної заробітної плати.

Методика розрахунку єдиного соціального внеску для роботодавців:

$$\text{ЄСВ} = \text{Місячний фонд оплати праці на підприємстві} \cdot 0,22$$

3.4 Податок на додану вартість

Платники ПДВ:

- 1) будь-яка особа, що провадить або планує провадити господарську діяльність і реєструється за своїм добровільним рішенням як платник;
- 2) будь-яка особа, що зареєстрована або підлягає реєстрації як платник податку;

- 3) будь-яка особа, що ввозить товари на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню, та на яку покладається відповідальність за сплату податків у разі переміщення товарів через митний кордон України;
- 4) особа, що проводить операції з постачання конфіскованого майна, знахідок, скарбів, майна, визнаного безхазяйним, майна, за яким не звернувся власник до кінця строку зберігання, та майна, що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходить у власність держави;

Особою, відповідальною за нарахування та сплату податку до бюджету у разі постачання послуг нерезидентами, у тому числі їх постійними представництвами, не зареєстрованими як платники податку, якщо місце постачання послуг розташоване на митній території України, є отримувач послуг.

У разі, якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1 000 000 гривень (без урахування податку на додану вартість), така особа зобов'язана зареєструватися як платник ПДВ, крім особи, яка є платником єдиного податку.

Об'єкт оподаткування:

- 1) постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України, у тому числі операції з передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору), на товари, що передаються на умовах товарного кредиту, а також з передачі об'єкта фінансового лізингу в користування лізингоотримувачу/орендарю;
- 2) постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України;
- в) ввезення товарів на митну територію України;
- 3) вивезення товарів за межі митної території України;
- 4) постачання послуг з міжнародних перевезень пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським і річковим та авіаційним транспортом.

Датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів/послуг вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

- 1) дата зарахування коштів від покупця/замовника на банківський рахунок платника податку як оплата товарів/послуг, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів/послуг за готівку - дата оприбуткування коштів у касі платника податку, а в разі відсутності такої - дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;
- 2) дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів - дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг - дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку.

База оподаткування ПДВ операцій з постачання товарів/послуг визначається виходячи з їх договірної вартості з урахуванням загальнодержавних податків та зборів (крім акцизного податку на реалізацію суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, що справляється з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку, податку на додану вартість та акцизного податку на спирт етиловий, що використовується виробниками – суб'єктами господарювання для виробництва лікарських засобів, у тому числі компонентів крові і вироблених з них препаратів (крім лікарських засобів у вигляді бальзамів та еліксирів).

При цьому **база оподаткування операцій з постачання товарів/послуг не може бути нижче ціни придбання таких товарів/послуг**, база оподаткування операцій з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг не може бути нижче звичайних цін, а база оподаткування операцій з постачання необоротних активів не може бути нижче балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі

відсутності обліку необоротних активів - виходячи із звичайної ціни), за винятком:

- товарів (послуг), ціни на які підлягають державному регулюванню;
- газу, який постачається для потреб населення.

Базою оподаткування для товарів, що ввозяться на митну територію України, є договірна (контрактна) вартість, але не нижче митної вартості цих товарів, визначеної відповідно до розділу III Митного кодексу України, з урахуванням мита, що підлягають сплаті і включаються до ціни товарів.

У разі ввезення на митну територію України товарів у міжнародних поштових й експрес-відправленнях, несупроводжуваному багажі базою оподаткування є їх митна вартість (для юридичних осіб) або фактурна вартість (для фізичних осіб).

Основні ставки ПДВ 20% та 0%.

Таблиця 6 - Визначення суми податкового кредиту та податкового зобов'язання

<i>Податковий кредит виникає у разі здійснення наступних операцій (ст. 198 ПКУ)</i>	<i>Податкове зобов'язання виникає у разі здійснення наступних операцій (ст. 185 ПКУ)</i>
1) придбання або виготовлення товарів (у тому числі в разі їх ввезення на митну територію України) та послуг; 2) придбання (будівництво, спорудження, створення) необоротних активів; 3) отримання послуг, наданих нерезидентом на митній території України, та в разі отримання послуг, місцем постачання яких є митна територія України; 4) ввезення необоротних активів на митну територію України за договорами оперативного або фінансового лізингу.	1) постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України, у тому числі операції з передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору), на товари, що передаються на умовах товарного кредиту, а також з передачі об'єкта фінансового лізингу в користування лізингоотримувачу /орендарю; 2) ввезення товарів (супутніх послуг) на митну територію України в митному режимі імпорту; 3) вивезення товарів (супутніх послуг) у митному режимі експорту.

Сума заборгованості перед бюджетом з податку на додану вартість визначається як різниця між сумою податкового зобов'язання звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту такого звітного (податкового) періоду.

Датою виникнення права платника податку на віднесення сум податку до податкового кредиту вважається дата тієї події, що відбулася раніше:

дата списання коштів з банківського рахунка платника податку на оплату товарів/послуг;

дата отримання платником податку товарів/послуг.

Таким чином, для розрахунку суми заборгованості перед бюджетом з податку на додану вартість (ст. 200 ПКУ), яка складає 20% від доданої вартості, потрібно визначити по яких операціях з тих, що здійснило підприємство у даному звітному періоді виникає податковий кредит, по яких податкове зобов'язання, а які операції взагалі не є об'єктом оподаткування або звільняються від сплати ПДВ. Потім необхідно з'ясувати, за якою ставкою оподатковується дана операція та порахувати суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету. Сума ПДВ, яку необхідно сплатити у бюджет буде визначатись:

$$\text{ПДВ} = \text{ПЗ} - \text{ПК}$$

З метою правильного розрахунку ПДВ доцільно розрізняти операції, які не є об'єктом оподаткування та звільняються від сплати ПДВ.

3.5 Акцизний податок

Платниками податку є:

Особа, яка виробляє підакцизні товари (продукцію) на митній території України, у тому числі з давальницької сировини.

Особа - суб'єкт господарювання, яка ввозить підакцизні товари (продукцію) на митну територію України.

Фізична особа - резидент або нерезидент, яка ввозить підакцизні товари (продукцію) на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню, відповідно до митного законодавства.

Об'єкт оподаткування — ввезення, виготовлення та реалізація підакцизних товарів.

До підакцизних товарів належать (ст. 215 ПКУ):

- 1) спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво;
- 2) тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну;
- 3) нафтопродукти, пальне, скраплений газ, речовини, що використовуються як компоненти моторних палив, паливо моторне альтернативне;
- 4) автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли, транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів;
- 5) електрична енергія.

Якщо, до підакцизного товару застосовується адвалерна ставка, то розмір акцизного податку, розраховується наступним чином:

Акцизний податок = максимальна роздрібна ціна*розмір ставки у %

Якщо до підакцизного товару застосовується специфічна ставка, то розмір акцизного податку, розраховується наступним чином:

Акцизний податок = обсяг підакцизних товарів у натуральних показниках* розмір ставки у грошових одиницях

Для деяких видів товарів акцизний податок може обчислюватися одночасно як за адвалерною, так і за специфічною ставками. В такому випадку суми акцизного податку розраховані з застосуванням адвалерної та специфічної ставки додаються.

Для товарів вироблених на території України податок, ставка якого встановлена в іноземній валюті, сплачується у національній валюті і розраховується за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України, що діє на перший день кварталу, в якому здійснюється реалізація товару (продукції), і залишається незмінним протягом кварталу.

Податок із підакцизних товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, обчислюється у національній валюті за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України на дату подання митному органу митної декларації до митного оформлення.

3.6 Мито

Митному контролю підлягають усі товари і транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України. Регулювання митних відносин здійснюється на основі Митного кодексу України (МКУ). Митні платежі нараховуються на митну вартість товарів, що перетинають кордон України.

Митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари (Розділ III).

Формування та застосування митного тарифу в Україні при ввезенні на митну територію України та вивезенні за межі цієї території товарів встановлюється з метою обкладення митом зазначених товарів та інших предметів і здійснюється у відповідності до ЗУ «Про митний тариф України», Митного тарифу України та Закону України Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо приведення деяких норм у відповідність із Законом України «Про Митний тариф України» та уточнення окремих положень.

В Митному тарифі України товари систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменування і цифрові коди яких уніфіковано з Гармонізованою системою опису та кодування товарів.

В Україні застосовуються такі види мита:

- 1) адвалерне, що нараховується у відсотках до митної вартості товарів та інших предметів, які обкладаються митом;
- 2) специфічне, що нараховується у встановленому грошовому розмірі на одиницю товарів та інших предметів, які обкладаються митом;
- 3) комбіноване, що поєднує обидва ці види митного обкладення.

При визначенні митної вартості і сплаті мита іноземна валюта перераховується у валюту України за курсом Національного банку України, який застосовується для розрахунків по зовнішньоекономічних операціях і діє на день подання митної декларації.

Якщо товари обкладаються ввізним митом за специфічними ставками в ЄВРО на одиницю товару, то основою для обчислення мита є відповідна кількість товару:

$$\text{Розмір ввізного мита} = \text{кількість товару} * \text{ставка ввізного мита в ЄВРО за одиницю товару}$$

Якщо товари обкладаються ввізним митом за адвалерними ставками, то основою для обчислення суми мита є митна вартість товару:

$$\text{Розмір імпортного мита} = \text{митна вартість товару} * \text{ставка імпортного мита, встановлена у відсотках до митної вартості товару}$$

Податок на додану вартість щодо товарів, які обкладаються ввізним митом, обчислюється за такою формулою:

$$\text{Сума ПДВ} = (\text{митна вартість ввезеного товару} + \text{сума ввізного мита}) * \text{ставка ПДВ}$$

Контроль правильності визначення митної вартості товарів здійснюється органом доходів і зборів під час проведення митного контролю і митного оформлення шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості.

3.7 Спрощена система оподаткування

Таблиця 7 - Групи платників єдиного податку

	1 група	2 група	3 група	4 група
Суб'єкт господарювання	для фіз. осіб	для фіз. осіб	для фіз. осіб та юридичних осіб	для сільськогосподарських товаровиробників

	1 група	2 група	3 група	4 група
Ставка ЄП	до 10% від прожиткового мінімуму	до 20% від мінімальної ЗП	5% від доходу	передбачена п. 293.9 ст. 293 ПКУ
Ставка ЄП для платників ПДВ	—	—	3% від доходу	передбачена п. 293.9 ст. 293 ПКУ
Обсяг доходів	167 мінімальних ЗП за рік (в 2024 році — 1 185 700грн)	834 мінімальні ЗП за рік (в 2024 році — 5 921 400грн)	1167 мінімальних ЗП за рік (в 2024 році — 8 285 700 грн)	75% та більше складає доля сільськогосподарського товаровиробництва
Наймані працівники	—	< 10	необмежено	необмежено
Податковий період	1 рік	1 рік	1 квартал	1 квартал
Види діяльності	«роздрібна торгівля» і «побутові послуги населенню»	«послуги», «виробництво/продаж товарів», «ресторанне господарство» *	будь-які види діяльності, дозволені для спрощеної системи	

Розмір військового збору для ФОП III становитиме 1% від доходу.

Базою нарахування ЄСВ для ФОП на загальній системі оподаткування є сума доходу (прибутку), що підлягає оподаткуванню ПДФО. Для підприємців – платників єдиного податку першої – третьої груп базою нарахування ЄСВ є сума, визначена такими платниками самостійно, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску.

При цьому сума ЄСВ не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску на місяць і встановлена у розмірі 22% від мінімальної заробітної плати для всіх платників єдиного внеску (крім пільгових категорій).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України.: документ 2755-VI, редакція від 01.10.2024 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

2. 1. Воронко, Роман Михайлович. Міжнародні системи обліку і звітності та аудиту : навчальний посібник / Р.М. Воронко, К.І. Редченко, І.Г. Благун. – Львів : Видавництво "Магнолія 2006", 2021. – 520 с. Замовити в Бібліотеці КПІ:https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000638481&local_base=KPI01
[1](#)

3. Воронська, Олена Олексіївна. Податки в Україні: навчальний курс від теорії до практики : навчальний посібник / О.О. Воронська. – Дніпро : Акцент ПП, 2019. – 471 с. Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000604031&local_base=KPI01

4. Дулік, Т. О. Оподаткування в Україні : навчальний посібник / Т.О. Дулік ; Міністерство освіти і науки України, Університет митної справи та фінансів. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – частини : рисунки, таблиці. Замовити в Бібліотеці КПІ: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000616049&local_base=KPI01

5. Макаренко, Андрій Петрович. Організація бухгалтерського процесу на підприємстві : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування" / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова ; Міністерство освіти і науки України, Інженерний навчально-науковий інститут Запорізького національного університету. – Запоріжжя : ЗНУ, 2021. – 199 с. Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000640304&local_base=KPI01

6. Облік, аналіз, аудит і оподаткування : навчально-методичний посібник / А.І. Вергун, Т.В. Косташ, Т.М. Ковальчук, М.А. Проданчук, І.І. Никифорак ; за редакцією Т.М. Ковальчук ; Міністерство освіти і науки України, Чернівецький

національний університет імені Юрія Федьковича. – Чернівці : Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2021. – 316с. Замовити в Бібліотеці КПП:

https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000639579&local_base=KPI01

7. Розвиток бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні : монографія / Т.М. Сторожук, Б.М. Занько, О.П. Колісник, О.О. Артем'єва [та 8 інших] ; за загальною редакцією Т.М. Сторожук ; Університет державної фіскальної служби України, Кафедра бухгалтерського обліку. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – 255 с. Замовити в Бібліотеці КПП: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000635693&local_base=KPI01

8. Безкровна, І. Г. Моделювання впливу податкового навантаження на фізичну особу-підприємця [Електронний ресурс] / Безкровна І. Г., Лазаренко І. С. // Актуальні проблеми економіки та управління : збірник наукових праць молодих вчених. – 2020. – Вип. 14. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/37818>

9. Абрамова А. С. Податкова система : курс лекцій. – ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2022. – 203 с. Режим доступу: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6676/%D0%9F%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

10. Bastani S., Waldenström D. How should capital be taxed? //Journal of Economic Surveys. – 2020. – Т. 34. – №. 4. – С. 812-846. Режим доступу: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdfdirect/10.1111/joes.12380>

11. Piancastelli M., Thirlwall A. P. The determinants of tax revenue and tax effort in developed and developing countries: Theory and new evidence 1996-2015 //Nova Economia. – 2021. – Т. 30. – С. 871-892. Режим доступу: <https://www.scielo.br/j/neco/a/dbPmdM5MLGBFDwPkVPqwC8G/>

12. Scheuer F., Slemrod J. Taxing our wealth //Journal of Economic Perspectives. – 2021. – Т. 35. – №. 1. – С. 207-230. Режим доступу: <https://pubs.aeaweb.org/doi/pdf/10.1257/jep.35.1.207>

13. Митний кодекс України. Відомості Верховної Ради України. [: документ 4495 - VI, редакція від 01.03.2024 року. URL : www.rada.gov.ua

14. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 01.01.2024 року. URL :www.rada.gov.ua.

15. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування»: документ 2464- VI. Редакція від 29.01.2024 року. – URL : www.rada.gov.ua. Закон України «Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 01.05.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.

16. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану». Відомості Верховної Ради України. – К. : редакція від 24.03.2022 року. – [електронний ресурс] – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

17. Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік». N 2710-IX. Відомості Верховної Ради України. – К. : редакція від 09.11.2023 року. URL : www.rada.gov.ua

18. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 01.01.2024 року. URL :www.rada.gov.ua

19. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» : документ 1797-19 редакція від 09.10.2022 року. URL : www.rada.gov.ua.

20. Цивільний кодекс України. Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 30.01.2024 року. URL :www.rada.gov.ua.

21. Національні Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 03.01.2024 року. URL :www.rada.gov.ua.

22. **Податкова система:** рекомендації до вивчення дисципліни «Податкова система», [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад.

Гречко А.В.– К., 2018. – 53 с. URL : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/22755>

23. <http://sfs.gov.ua>– Державна фіскальна служба України.

24. <http://www.visnuk.com.ua/ru/> – Вісник Державної фіскальної служби України

25. <https://business.ua> – журнал «Бізнес»

26. www.kmu.gov.ua – Урядовий портал

Додатки

Додаток А

Міністерство освіти і науки України
Національний Технічний Університет України
«Київський Політехнічний Інститут імені Ігоря Сікорського»

Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра економіки і підприємництва

Розрахункова робота

з дисципліни «Податкова система»

на тему: «Аналіз податкової системи України. Розрахунок податкових платежів
до державного та місцевих бюджетів України»

Київ – 201_

Навчальний посібник

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Рекомендації по виконанню розрахункової роботи

Укладач

Гречко Алла Володимирівна